

INRIKES

TEMA SOCIALTJÄNSTEN Familjerätt

Evidensbaserat arbete behövs

Fortsättning från sidan 11

Föreningen Sveriges socialchefer arbetar för en lagstiftning om att socialtjänstens arbete ska vara evidensbaserat.

- Det ska inte vara ett frivilligt sätt att jobba på.

Men det behövs fler evidensbaserade metoder i svensk kontext.

- Generellt sett finns det inte så mycket som är evidensbaserat, för det har inte blivit forskat på på det sättet. Där finns det mycket att göra.

Monica Persson påpekar att sjukvården har betydligt fler evidensbaserade metoder än socialtjänsten.

- Det ger dem hög legitimitet. Att det skrivs in i en ny socialtjänstlag att socialtjänstens arbete ska vara evidensbaserat skulle ge socialtjänsten ett högre förtroende, menar hon.

Sverker Sikström, professor i kognitiv psykologi vid Lunds universitet, har intresse för vårdnadstvister och föräldraalienation. Han är aktiv i föreningen Vårdnad Boende Umgänge och säger att fall liknade Pers är vanliga.

- En gång per dag får föreningen in en historia från en förälder, oftast pappan, där den andra föräldern motarbetar kontakten med den förälder som söker oss. Det här skapar väldigt stora problem. Det här är ett dolt och stort samhällsproblem. Man borde göra något åt det.

Även Sikström vill att socialtjänsten arbetar evidensbaserat.

Han hänvisar till forskning från KI som visar att barn som får lika mycket kontakt med båda föräldrarna mår bäst.

- Föräldrarna mår också bättre. Om barnet får lite mer kontakt med en förälder, så mår alla sämre. Därför tycker jag att normen innan en utredning har gjorts ska vara att barnen ska ha lika mycket kontakt med båda föräldrarna.

Ska man frågå det måste det finnas starka, evidensbaserade skäl, menar han.

- Vi måste komma bort från det här tyckandet och titta på fakta så som man gör i resten av samhället.

Han tycker inte att socialtjänsten och regelsystemet fungerar bra.

- Det har problem; det är för subjektivt, inte evidensbaserat och det finns väldigt lite kontakt med forskning.

Sikström förklarar att kriteriet är "barnens bästa", men att problemet är att regelverket inte beskriver hur man kommer fram till vad som är barnets bästa eller hur man ska gå tillväga när föräldrarna säger emot varandra.

- Det saknar instruktionsvärde. En socialsekreterare, som saknar utbildning i psykologi och ibland erfarenhet, tycker till och tar parti för någon av föräldrarna. Och så definieras ett barns liv efter det tyckandet.

Han kan förstå att många upplever att den som bedömer fallet har attityden att den ena föräldern ska exkluderas från barnen.

Sverker Sikström är engagerad i föreningen Vårdnad Boende Umgänge som verkar för barns rätt till båda föräldrarna.

FOTO: LUNDS UNIVERSITET

”
Det här är ett dolt och stort samhällsproblem. Man borde göra något åt det.

SVERKER SIKSTRÖM
Professor i kognitiv psykologi
Lunds universitet

- Det är väldigt subjektivt och de som har erfarenhet av socialtjänsten är oftast väldigt kritiska. Det är tillräckligt att mamman, oftast är det mamman, känner sig hotad. Då kan socialtjänsten rekommendera att hon tar med barnet till skyddat boende.

Han berättar att det inte behövs någon redogörelse om misshandel eller bevis; en känsla hos föräldern är tillräckligt.

- Och den känslan kan bero på att föräldern är i psykos. Det finns inga krav på evidens hos socialtjänsten.

Domstolar arbetar däremot evidensbaserat.

- Å andra sidan gör domstolen inte egna utredningar utan går i normalfallet på socialtjänstens rekommendationer.

Han säger att mycket forskning visar att barnet inte mår bra av att tappa kontakten med en förälder. Det finns risk för ångest, depression och att de sociala relationerna försämrars.

På lång sikt kan det öka risken för kriminellt beteende och narkotikaproblem. Det kan också ge kognitiva problem och svårigheter att klara av skolan.

Sverker Sikström vill se en öppenhet om frågor som rör socialtjänstens arbete kring vårdnad, umgänge och boende.

- Det är ingen som vågar ta i dessa frågor. ■

Av hänsyn till berörda personer namnges pappan bara med förnamn.

FAKTA

Föräldraalienation

Föräldraalienation är när en förälder, medvetet eller omedvetet, påverkar barnets inställning till den andra föräldern som barnet tidigare haft en bra relation till. För att det ska handla om föräldraalienation krävs att barn och förälder visar alienerande beteende. Vid separationer övertar barn ofta attityder från den förälder de bor med, och ett främlingskap skapas därmed mellan barnet och den andra föräldern. Föräldraalienation förekommer bland både mammor och pappor.

Föräldrar har berättat att den andra föräldern använder föräldraalienation i syfte att vinna vårdnadstvister och att de forskjuts från barnet efter att en dom har fallit. Ett syfte kan också vara att förhindra att den andra föräldern får inflytande över barnet.

Barn som avskiljs från en förälder upplever ett trauma, vilket påverkar barnets hälsa på olika vis. Litteratur inom psykologi ser det som en form av psykisk misshandel.

Begreppet stöds av rådande forskning. Det finns diagnosmetoder för att upptäcka föräldraalienation och flera länder har kriminaliserat det.

ARKEOLOGI

Sveriges äldsta golv har hittats i Kalmar slott

Under en byggnadsrenovering har Kalmar slott efter analyser avslöjat en hittills okänd hemlighet i sin konstruktion. Ett golv har visat sig vara över 700 år gammalt.

- Jag tvungen att sätta mig ner, det var knappt så jag trodde att det var sant, berättar Richard Edlund, byggnadsantikvarie.

Camilla Johansson

camilla.johansson@epochtimes.se

☛ En beprövad metod inom arkeologisk analys och forskning är dendrokronologi. Genom att räkna årsringar kan man datera trä som upptäcks i fortfarande befintliga byggnader, eller där bara rester har överlevt genom århundradena, och så fast när träden avverkades.

Genom denna metod har man nu upptäckt att Sveriges äldsta golv finns i Kalmar slott.

De aktuella plankorna, som också fungerar som ett innertak, har tidigare uppfattats vara från medeltidens absolut sista del.

Upptäckten gjordes när tryckimpregnerade bjälkar, installerade 1970 i bjälklaget mellan tornrummet i slottets restaurang och det medeltida kungagemaket, skulle bytas ut, på grund av att dessa sedan en tid tillbaka har skapat dålig luft i kungagemaket.

På bjälkarna låg gamla ekplankor, vilka väckte nyfikenhet.

- Jag funderade därför på om vi kunde ta en tunn skiva från en redan avsågad plankor och skicka för analys. Detta gjordes i början av året, och vi fick svaret nu sent under hösten. När maillet kom var jag tvungen att sätta mig ner, det var knappt så jag trodde att det var sant, berättar Richard Edlund, byggnadsantikvarie, i ett pressmeddelande.

Tobias Cras, teknisk förvaltare vid Statens fastighetsverk, Meg Nömgård, slottchef på Kalmar Slott och Richard Edlund, byggnadsantikvarie vid Kalmar läns museum. Ovanför skymtas nya bjälkar och gamla ekplankor. FOTO: PRESSBILD

Anledningen till att Edlund blev tvungen att sätta sig ned för att processa vad maillet kunde berätta var att plankorna var betydligt äldre än någon föreställt sig.

I stället för att vara från 1400-1500-tal visade analysen att träden som plankorna kom från avverkades någon gång under perioden 1267-1273. Man kunde också slå fast att de har samma ursprung som virke som återfinns i bland annat Voxtorps kyrka utanför Kalmar.

Dendrokronologi fungerar vanligtvis så att man mäter årsringarna och jämför dessa med redan dokumenterade trärestor av samma art, som har vuxit under samma förutsättningar som det trä som ska analyseras. Med särskilt gynnsamma prover kan man vid enstaka tillfällen få fram det exakta året när trädet som använts till byggmaterial fälldes.